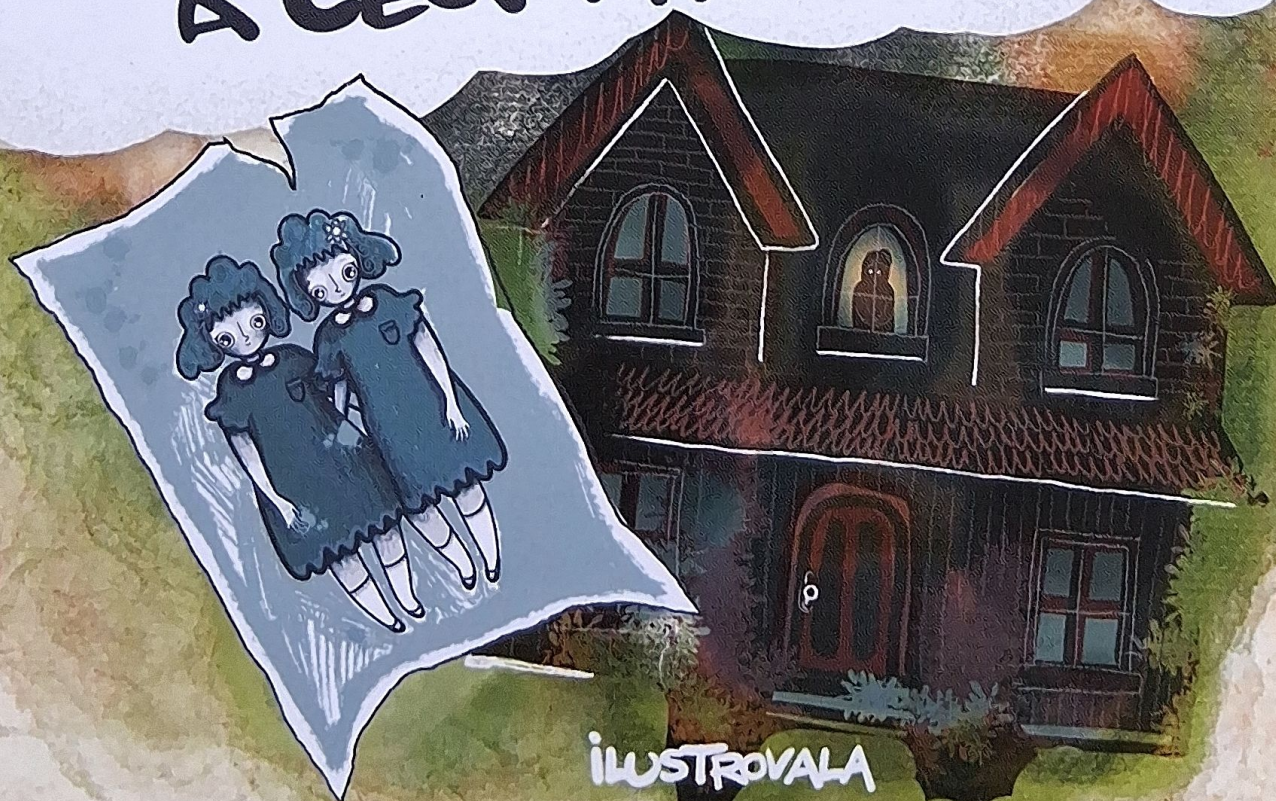

M 304 349

COFFA

PARTA A CESTA PROTI ČASU

ILUSTROVALA
BARBORA TRÍLETA

8.

Drželi se u sebe, postupovali opatrně a po krůčcích. Skoro jako nějaké vojenské komando za nepřátelskou linií. Mezi sebou se dorozumívali šeptáním. Přitom jim vůbec nedocházelo, jak je to hloupé. Nebylo to tak dlouho, co křičeli jméno paní Schulzové na celý dům. Pokud měli komu, dávno se prozradili.

Skrz obývací se protáhli do chodby. Michal už tamtudy běžel ke vchodovým dveřím, takže bylo nad slunce jasné, že tam nic nenajdou. Museli do dalších místností, což je lákalo i děsilo zároveň.

„Slyšíte to?“ zeptal se potichu Michal.

Všichni se okamžitě zastavili a zaposlouchali se do zvuku, který zněl jako tichoučké luskání.

„To bude ventilace,“ řekl Patrik, „nebo něco podobného.“

„Ventilace?“

„Myslel jsem ventilátor, jako mají naši v obchodě. Větrák. Kolikrát ani nemusí běžet, ale lopatky se proudem vzduchu samy od sebe otáčí. A přesně takhle to zní, když brnknu třeba o nějaký drátek nebo kousek plechu.“

„A jo,“ hlesl Michal.

Luskání zničehonic ustalo.

„Tak vidíš,“ ušklíbl se Patrik.

„Ticho!“ zasyčel Michal.

Ale i když nikdo nevydal ani hlásku, stejně vůbec nic neslyšeli.

„To se mi asi jen zdálo,“ zamumlal. Najednou si připadal jako největší strašpytel ze všech. A přesně tak si rozhodně připadat nechtěl. Notabene to byl přece on, kdo se do domu vydal jako první!

Dostali se do chodby, kterou dohlédli až do předsíně ke vstupním dveřím. I takhle zdálky viděli, že je v nich skutečně vsunutý klíč. Zamčeno tedy bylo zevnitř, přesně jak jim to Michal před chvílí řekl.

„Kam teď?“ zeptala se Vendula. Napravo od nich byly další dveře, naproti ještě jedny a kousek za jejich zády vedly schody nahoru do patra.

„Zkusím tyhle,“ zašeptal Michal a vzal za kliku dveří vlevo. Už už ji chtěl zmáčknout, když vtom zaváhal. A pak raději zaklepal. Celá parta s napětím čekala, jestli se zevnitř neozve hlas, který je pozve dál, ovšem nic takového se nestalo. Michal tedy kliku stiskl a dveře pomalu otevřel.

Zavrzalo to... Ale to bylo všechno.

Naskytl se jim pohled na koupelnu s vanou, umývadlem, pračkou a...

„Proč jsou tu dva záchody?“ vydechl potichu Kája.

V místnosti skutečně stály dvě mísy vedle sebe.

„To druhý je bidet,“ obrátila Vendula oči v sloup. Někdy měla pocit, že je brácha trochu na hlavu.

„No jo, bidet, vždyť vím,“ zamumlal. Až přijde domů, nesmí zapomenout si to slovo někde vyhledat. Nechce přece být za hlupáka.

Koupelna byla neobvykle prostorná, nikdo z party takovou doma neměl. A byla taky stará. Obvykle se v koupelnách dlaždice blýskají, ovšem tady to vypadalo, že se jich léta nikdo nedotkl. Možná desítky let. Ne že by snad byly špinavé, chraň bůh, jen jejich původní krása dávno zašla. Nikdo je necídlil, nevěnoval se jim tak, jak by si zasloužily. Nešlo totiž o obyčejné obkladačky, spíš o malá umělecká díla. Měly výrazné okraje, s vystouplým reliéfem, a především vypadaly, že je někdo vyrobil ručně, kousek po kousku. Kdysi dávno musely zářit, ale teď už byly poznamenány zubem času.

Podstatné ovšem bylo, že koupelna až na obvyklé vybavení zela prázdnotou.

„Otevřu ty druhý,“ zašeptal Michal a obrátil se k protějšímu dveřím.

Šly stejně snadno jako ty první, tyhle dokonce při otevírání ani nevrzly. Našli za nimi kuchyň s kulatým jídelním stolem a čtyřmi židlemi. Okna místnosti směřovala do ulice.

„Tady pokaždý stojí,“ prohlásila Vendula. V tom okně vedle stolu každé ráno při cestě do školy paní Schulzovou vídali. Odtud je pozorovala. Teď vypadalo podivně osiřelé.

Děti ode dveří přehlédly celou místnost, ale byla opuštěná stejně jako předtím koupelna. A ještě předtím obývací.

„Jdeme nahoru?“ zeptal se Patrik.

Všichni najednou se ohlédli do míst, kde se táhlo schodiště do patra. Z jedné strany mělo zed', z té druhé masivní zdobené zábradlí z kovu.

„Jasně že jdeme,“ odvětila Vendula a Michal se zamračil. Tohle měl říct přece on, teď to už zase vypadá, že je z celé jejich party nejodvážnější Vendy.

„Jasně že jdeme,“ zopakoval a snažil se, aby to znělo co nejvíc rozhodně. Nato se taky procpal do čela skupiny, protože po schodech musel jít někdo jako první. Stoupali pomalu krůček po krůčku, snažili se našlapovat jako houf koček a dělat co nejmenší hluk.

Nahoře zůstali s údivem stát. Čekali další dveře, ale nemohli se víc mýlit.

„Páni!“ vydechl Patrik, který nakoukl Michalovi přes rameno. Celé horní patro byla jedna velká místnost, jak jinak než opět nacpaná knihami. A nejen těmi. Vedle nich se na každém kousku volného místa vyskytovaly sošky, zobrazující lidi i zvířata, a různá další keramika. A samozřejmě, na stěnách visely nezbytné obrazy. To vše s jedinou změnou oproti obývacímu pokoji v přízemí. V nejzazším koutě místnosti

stála obrovská postel s vyřezávaným čelem a nad ní visela zdobená lampa.

„Někdo tam leží,“ zašeptala Vendula.

„Neleží,“ odvětil stejně potichu Michal.

„Leží,“ špitnul Patrik.

„Neleží,“ zamumlal Kája.

Všichni čtyři upírali pohled k posteli a najednou se nedokázali pohnout.

„Tak se jdi podívat,“ pobídla Vendula Michala a postrčila ho do místnosti. Vždyť se přece před chvílí nacpal dopředu, jako by snad byl šéf celé party, tak ať se teď ukáže! Jestli si ale myslela, že Michal couvne, mýlila se.

„Tak jo,“ řekl, „jdu. Vy radši čekejte tady, kdyby něco.“

„Kdyby co?“

„Prostě kdyby něco,“ zopakoval Michal. Sám přitom nevěděl, co tím *něčím* vlastně myslí. Kráčel pomalu, snažil se našlapovat co nejtišeji, a dokonce zadržoval i dech. Po chvíli byl od postele sotva deset kroků. Pak sedm. Pět.

Načechraná přikrývka vypadala jako velký a těžký mrak. Ale ruce ani nohy Michal odnikud vyčuhovat neviděl. Přesto se však na první pohled zdálo, že pod peřinou někdo leží. Když pak Michal udělal ještě dva další kroky, uviděl polštář.

Byl prázdný.

„Uff,“ oddechl si a obrátil se ke zbytku party. „Nikdo tady není.“

Co to znamená, jim došlo hned vzápětí. Postel byla posledním místem, kde by paní Schulzovou mohli najít. Prošli už celý dům, jednu místnost po druhé. Půdu stará vila neměla, jen zešikmenou střechu. Z chodníku bylo navíc vidět, že dům není ani podsklepený.

„Je to jasný,“ řekl Michal. „Prostě odešla. Třeba k někomu na návštěvu.“

„Dveřma zamčenýma zevnitř?“ ušklíbl se Kája.

„Ne. Dveřma, co vedou do zahrady,“ odvětila Vendula. „Těma, kterýma jsme se dostali dovnitř. Ty do ulice můžou být pokažený. Zaseknutý třeba. Proto chodí těma vzadu. Prostě odešla a zapomněla je za sebou zamknout.“

Všichni čtyři stáli nahoře nad schody a přemýšleli. Jo, přesně takhle se to nejspíš stalo. Všechno dávalo dokonalý smysl, jinak to ani být nemohlo.

„Jdeme,“ utrousil Patrik.

Velké odhalení se tedy nekonalo a všichni z toho byli celkem zklamaní.

„Stihneme ještě ten skejt?“ zeptal se Michal. Pořád ještě měl chuť se pořádně projet a dohnat čas, kdy byl nemocný.

Vendula zavrtěla hlavou. „Musíme s bráchou domů. Jdeme s mámou do obchodáku vybrat pro tátu dárek k narozeninám.“

„A já pádím do večerky,“ pokrčil rameny Patrik. Když bylo třeba, chodil pomáhat rodičům do jejich malého krámků.

Doplňoval zboží do regálů, zametal ve skladu a odnášel prázdné krabice nebo plastové obaly do tříděného odpadu.

Po schodech se vrátili do přízemí a přes zahradu se dostali na chodník před domem.

„Tak čau,“ řekl Michal dvojčatům, která se vydala opačným směrem než on s Patrikem.

„Čau.“

Dům, jež před chvílí skrz naskrz prolezli, stál bez hnutí na svém místě a zarytě mlčel o všech záhadách, které by snad mohl ukrývat. Skoro jako by se jim vysmíval.

Čtyři dětské postavy s brašnami na zádech se šouraly po chodníku, a kdyby jim někdo mohl nahlédnout do tváří, uviděl by směsici zklamání a zároveň kapku nepochopení. Všichni do jednoho byli přesvědčení, že s tím domem něco není v pořádku. Ale nikdo z nich nebyl schopen říct, co ani proč si to vlastně myslí.

Neměli vůbec potuchy o tom, za jak dramatických okolností se do staré vily paní Schulzové sotva o několik hodin později vrátí.

„Je to jen obyčejný dům,“ pousmála se, „nečekejte žádná tajemství. Chovejte se tam jako doma. My staří lidi nad hrobem už nemáme co skrývat.“

„Ale prosím vás,“ mávla rukou Vendula, jako by chtěla zaplašit stařenčinu poslední větu. Paní Schulzová nic dalšího nedodala, měla v tu chvíli už zavřené oči a její tvář vypadala jako jeden z těch obrazů u ní doma.

„Tak asi jdeme,“ špitl Michal.

Procesí čtyř dětských postav se potichu vydalo ke dveřím pokoje. Dostali klíče od tajemného zámku! A paní Schulzová může klidně stokrát říkat, že na něm nic tajemného není. Jistěže je! Tohle přece každý pozná na první pohled.

18.

„Tohle nejsou Bradavice,“ řekl Michal, když mu rukama prošla už snad čtyřicátá kniha, „ale spíš dům z minulosti.“

„Jo, dům s obráceným tokem času,“ upřesnil Patrik. „Víte, jak to myslím, že jo?“

Jistěže to věděli. Do vily vstoupili pokaždé ze současnosti, ale čím víc ji prozkoumávali, tím hlouběji do historie se dostávali. Nejdřív našli staré knihy. Pak ještě o něco starší obrazy. Poté meč, kterým se Patrik oháněl, a chvíli ho dokonce nosil u pasu. Ještě později kresby dinosaurů a teď...

Kája listoval knihou o miliony let starých zkamenělinách.

„Co to máš, Vendy?“

V rukou držela velké kožené desky a obracela listy z tvrdého papíru.

„Našla jsem album starých fotek,“ řekla.

„No a? Něco zajímavýho?“

Vendy neodpověděla, jako by najednou byla ponořená v nějakém jiném světě. Kluci odložili své knížky a nahrnuli se jí za záda.

„To je focený tady?“ užasl Patrik. „Páni, jak je to dávno?“

Fotky skutečně pocházely z toho domu, ze zahrady. I když byly černobílé, vilka na nich svítila novotou.

Na lavičce u zdi seděli muž se ženou, zřejmě manželé. On v obleku, ona v nabíraných šatech a se slunečníkem. Oba se usmívali.

„Je u toho letopočet 1934,“ řekla Vendula.

„Skoro sto let,“ divil se Kája.

„Taky umíme počítat,“ zpražil ho Patrik.

„Leopold a Ruth Kohnovi,“ četla dál Vendula popisek. Pak otočila další stranu a stejná dvojice stála u zaparkovaného automobilu. Byl celý černý a měl děsivě dlouhý čumák s velkými světly.

„To je tady v ulici? Ale je tu nějak málo domů!“

Na přední části vozu se skvěl nápis *Praga* a popisek říkal, že fotka vznikla v roce 1936.

„Ti lidi museli být bohatí,“ pokýval Kája uznale hlavou. „Měli krásnou vilu a taky auto!“

Michal přikývl. Před sto lety měl auto málokdo, byla to velká vzácnost. V celém Brodu jich mohlo být sotva pět nebo deset.

„Tohle je vážně jako výlet do minulosti,“ zašeptal Michal a zbytek party se k němu obrátil. Najednou totiž všichni přesně věděli, co tou větou myslí.

Už nešlo jen o nějaký starý meč sundaný ze zdi, o židovského učence z obrazu nebo o knihu s kresbami dinosaurů. Tyhle fotografie byly kousky historie, která se odehrávala právě v těchto místech. O minulosti toho vypovídaly stokrát víc, než kolik se toho dá dočíst v knihách. Zachycovaly realitu, ti lidi z fotek kdysi skutečně žili.

23.

Odpoledne se všichni sešli u Michala v pokoji. I když obvykle dodržovali zasedací pořádek podle své příslušnosti k jednotlivým kolejím bradavické školy, tentokrát se každý posadil, kam ho právě napadlo. Měli totiž na starosti důležitější věci. Tajemnější. Znepokojivější.

Na malém stolku ve tvaru sudu ležela fotografie, kterou Vendula našla v ložnici paní Schulzové. Vypadala jako artefakt z nějaké dávné doby, možná dokonce z nějakého jiného světa.

„Jsou to ony,“ řekl Michal, když fotku důkladně prozkoumal.

„Jo,“ souhlasil Patrik, „vázně jsou.“

„No jasně že jsou to ony,“ rozhodil rukama Kája, „proto jsme vám tu fotku přinesli ukázat.“

Jediná Vendula mlčela. Co by taky říkala? Sama už měla dávno jasno.

Na tom starém černobílém snímku byly dvě malé dívky. Dvojčata, která naposled viděli na fotce s rodiči, z června roku 1943. Tam ale měly obě holčičky ještě dlouhé kudrnaté vlasy a na sobě stejné slušivé oblečení. I teď byly oblečené stejně, jenže v něčem, co nejvíc ze všeho připomínalo špinavé pruhované pyžamo. Na hlavách měly černé vrabčí hnízdo z krátkých vlasů a jejich oči vypadaly úplně

bez života. Obuté byly v rozbitých střevících a stály v mazlavém blátě.

U fotografie jakýkoli popisek chyběl, ale dívky na ní nemohly být o mnoho starší než na snímku s rodiči. Možná o rok, ovšem kdoví, z jejich nové podoby se to nedalo přesněji odhadnout.

„To je z nějakýho karnevalu?“ položil Kája naprosto zbytečnou otázku. Sám přece musel vidět, že o žádnou hru nejde.

„Spíš jako z vězení,“ podotkl Patrik. „Ale je jim sotva pět nebo šest, tak malý děti se do vězení neposílají.“

„Vůbec žádný děti se do vězení neposílají,“ opravil ho Michal. „Ani nás by neposlali, a to je nám daleko víc. Ještě tak do polepšovny.“

„Takže je to z nějaký polepšovny? Ale co musely udělat, když je navlíkli do takových hadrů, a dokonce je i ostříhali?“

Ta otázka zůstala viset ve vzduchu a vznášela se nad starou černobílou fotografií, ze které nejvíc ze všeho sálalo utrpení a smutek.

„Tehdy byla válka,“ připomněla Vendula. „Pamatujete tu poslední rodinnou fotku?“

No jistě že si na ni pamatovali. Už na ní měli holčičky i jejich rodiče ve tvářích tak podivně ustaraný výraz.

„Když je válka, tak lidi nemají peníze ani na pořádný šaty,“ přikývl Patrik.

„Ale co ty vlasy? Proč by se holky nechávaly ostříhat?“ namítl Kája.

„Třeba je prodaly. To se tak někdy dělá, viděl jsem to v televizi. Když má někdo krásný dlouhý vlasy, může si je nechat ustříhnout a pak je prodá. Vyrábí se z nich paruky, který jsou docela dost drahý.“

„Ty myslíš, že má někdo starost o paruky, když je válka? Když mají lidi peníze sotva na jídlo, nikdo si žádnou paruku nekoupí. Ani drahou, ani levnou.“

To byla ovšem pravda. Dívkám chyběly vlasy nejspíš z úplně jiného důvodu.

„Odkud může ta fotka být?“ napadlo Michala. „Z jejich zahrady těžko, vypadá to tam úplně jinak.“

Na snímku neviděli ani jeden strom, dokonce ani keř nebo záhon. Jen všudypřítomné bláto a roh nějakého dřevěného domu, snad chaty.

Ozvalo se zaklepání a vzápětí se dveře od pokoje otevřely.

„Dáte si štrúdl, děcka?“

Paní Frantová držela v ruce táč, ze kterého se hned celým pokojem rozvoněla pečená jablka a skořice.

„Díky, mami,“ řekl Michal. Protože se paní Frantová chystala položit štrúdl na stolek, rychle z něj sebral fotku s dívkami ve špinavém pruhovaném oblečení. Nechtělo se mu vysvětlovat, jak k ní přišli a proč ji má doma v pokoji.

„To bylo těsný,“ špitl Patrik, když pak zůstali zase sami.

„Jo, to bylo,“ přitakala Vendy. „Tak co, ještě někdo nějaký nápady?“

„Skautský tábor,“ nadhodil Kája. „Je to někde venku, jsou tam nejspíš chaty nebo sruby...“

„Je to za války. Určitě měli jiný starosti než si hrát někde na táboře. A ty holky fakt nevypadají, že by se bavily.“

Všichni čtyři se odmlčeli. Do ticha se ozývalo jen jejich mlaskání, když si pochutnávali na štrúdlu od Michalovy mámy.

„Co když se paní Schulzový prostě zeptáme?“ pokrčil Michal rameny.

„A co jí řekneme? Že jsme jí prohrabali celý dům a prošli všechny fotky?“

„Přece pravdu. Uklízeli jsme, vylil se nám saponát na noční stolek, no a když jsme se snažili zachránit šuplík před katastrofou, našli jsme tu fotku.“

Byla to pravda jen tak napůl, ovšem když člověk přimhouří oko, vlastně se to nějak tak stalo.

Vendula se ošila. „Mně se to nezdá, Míšo. Nevypadá to, že by zrovna na tohle chtěla paní Schulzová vzpomínat. Koukni, jak ty holky vypadají. Otrhaný, špinavý...”

„No ale jak jinak se dozvíme, proč se Kohnovi dvacet let nenechali vyfotit a kam všichni zmizeli?”

Teprve teď všem došlo, na co Michal ve skutečnosti naráží. Nešlo mu jen o tajemství téhle jedné fotky, ale o záhadu rodiny Kohnových, kterou se snažili vyřešit celý předchozí večer.

„Paní Schulzová už je stará,” poznamenal Kája, „a tohle je dávno pryč.”

„Osmdesát let,” upřesnil Patrik. „Bůhví, jestli si na tu fotku vůbec ještě pamatuje.”

Tohle je ovšem pravda, připustila v duchu Vendula. Stará paní už si nemusí na spoustu věcí vůbec pamatovat, natož aby ji ty vzpomínky mohly nějak rozrušit.